

Procedury postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia - zasady ewakuacji

System sygnałów wewnętrznego alarmowania i ostrzegania o zagrożeniach – pożar, wybuch, obecność lub uwolnienie się innych czynników niebezpiecznych.

1. EWAKUACJA

1 sekunda dźwięk
1 sekunda przerwa
Powtarzanie aż do czasu zakończenia ewakuacji z budynku

2. ODWOŁANIE

Sygnal dźwiękowy trwający przez 30 sekund.

Obowiązki pracownika w przypadku pożaru/wybuchu

Każdy, kto zauważył nawet najmniejszy pożar lub uzyskał informację o pożarze czy zagrożeniu, zobowiązany jest zachować spokój i natychmiast zaalarmować:

- osoby znajdujące się w najbliższym sąsiedztwie pożaru;
 - Państwową Straż Pożarną – tel. 998 lub 112
 - zarządzającego obiektem –
- (nr telefonu)

Po uzyskaniu połączenia telefonicznego ze strażą pożarną, należy wyraźnie podać:

- dokładny adres, nazwę obiektu lub jego części, w której powstał pożar;
- co się pali (np. archiwum, komputer w sekretariacie, itp.);
- czy istnieje zagrożenie życia ludzkiego;
- numer telefonu i swoje nazwisko.

1. Zachować bezwzględny spokój i nie wywoływać paniki.
2. Powiadomić głosem, krzykiem osoby znajdujące się w strefie zagrożenia.
3. Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo-gaśniczej powinna pamiętać, że:

- w pierwszej kolejności należy ratować zagrożone życie, ewakuować ludzi, a następnie ewakuować mienie;
4. **Usunąć przedmioty palne oraz wyłączyć dopływ prądu** do instalacji i urządzeń znajdujących się w najbliższym otoczeniu i miejscu pożaru; przy wykonywaniu tych czynności bez decyzji kierującego akcją **nie otwierać okien i drzwi do palących się pomieszczeń** ze względu na dopływ powietrza sprzyjający rozwojowi pożaru.
 5. Przystąpić do gaszenia pożaru przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego.
 6. Dopomóc dzieciom, których życie lub zdrowie jest zagrożone /ustalić liczbę osób zagrożonych, drogi dojścia, czy są inne zagrożenia, jakich zabezpieczeń wymagają ratownicy/.
 7. Podporządkować się kierującemu akcją ratowniczo – gaśniczą i wykonywać ściśle i niezwłocznie jego zalecenia.
 8. Nie oddalać się od miejsca pożaru bez zezwolenia kierującego akcją lub kierownictwa.
 9. Z chwilą przybycia jednostki Państwowej Straży Pożarnej poinformować jej dowódcę o dotychczasowych działaniach i miejscu pożaru, ze wskazaniem dróg dojścia, źródeł czerpania wody, pomieszczeniach pożarowo niebezpiecznych lub tych, gdzie znajdują się najbardziej znaczące urządzenia i ważne dokumenty.
 10. Przekazać kierownictwo nad akcją dowódcy jednostki ratowniczo – gaśniczej.
 11. Przy tendencji pożaru do dalszego rozszerzania oraz zagrożeniu dla dzieci, dorosłych i wartościowego mienia – przygotować się do ewakuacji.
 12. W czasie akcji zapewnić stały nadzór lekarski.

Dyrektor placówki lub osoba zastępująca po otrzymaniu informacji o pożarze lub innym zagrożeniu mają **obowiązek objąć kierownictwo akcją ratowniczo – gaśniczą i ewakuacyjną** do czasu przybycia jednostek ratowniczo – gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej, a w szczególności:

- upewnić się, czy zaalarmowano PSP;
- udać się bezzwłocznie na miejsce zdarzenia;
- ocenić sytuację w zakresie zagrożenia pożarowego bądź innego niebezpieczeństwa dla ludzi;
- spowodować rozpoczęcie gaszenia pożaru przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego;
- podjąć decyzję o częściowej lub całkowitej ewakuacji ludzi z obiektu;
- z chwilą przybycia jednostek PSP przedstawić dotychczasową sytuację kierującemu akcją ratowniczą;

- pozostawać do dyspozycji kierującego akcją ratowniczą w celu:
 - udzielania bieżących informacji w zależności od rozwoju sytuacji,
 - zapewnienia dostępu do poszczególnych pomieszczeń i urządzeń,
 - zapewnienia doraźnej pomocy osobom poszkodowanym,
 - zabezpieczenia ewakuowanego mienia itp.;

zabezpieczyć pogorzelnisko w celu uniknięcia pożaru wtórnego oraz rozpoczęcia prac komisji powołanej do stwierdzenia przyczyny powstania pożaru.

Pracownicy zobowiązani są do podporządkowania się osobom kierującym akcją ratowniczą.

Podczas wykonywania powierzonych im obowiązków powinni przestrzegać następujących zasad:

- w pierwszej kolejności ratować zagrożone życie dzieci,
- przystąpić do gaszenia pożaru przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego, nie gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem,
- usunąć z zasięgu działania ognia materiały palne, a szczególnie butle z gazami sprężonymi, naczynia z płynami łatwo zapalnymi, cenne urządzenia i ważne dokumenty,
- nie otwierać bez wyraźnej potrzeby drzwi i okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, podczas ewakuacji pomieszczenia należy przymknąć, ale nie zamykać ich na klucz.

Ważne podczas pożaru!

1. Po zaalarmowaniu o powstałym pożarze użyć prostych sposobów, aby ugasić pożar w zarodku.
2. Jeśli pali się ubranie, zatrzymać się, położyć i obracać do chwili zaduszenia ognia – ucieczka spowoduje zwiększenie płomienia.
3. Nie gasić urządzeń elektrycznych wodą.
4. Jeśli pali się tłuszcz w naczyniu, nakryć naczynie kocem, ręcznikiem.
5. Nie gasić ognia, którego nie jest się w stanie opanować, należy oddalić się w bezpieczne miejsce.
6. Nie otwierać bez potrzeby okien i drzwi – dostęp powietrza zwiększy intensywność pożaru.
7. Słuchać instrukcji kierownika lub innych osób, które kierują akcją.
8. Nie panikować! Takie zachowanie wpływa na innych.

Podręczny sprzęt gaśniczy

Gaśnice i agregaty przeznaczone są w zasadzie do gaszenia wszystkich typów pożarów, a tym, co je różni, jest **rodzaj środka gaśniczego**:

gaśnice proszkowe – nadają się do gaszenia cieczy palnych, maszyn i urządzeń elektrycznych, silników

spalinowych, a także ciał stałych grupa pożarów B i C lub A, B, C/,

gaśnice pianowe – gaszenie ciał stałych i cieczy palnych, np.: drewno, benzyna, węgiel /grupy pożarów A i B/,

gaśnice śniegowe – do gaszenia cieczy palnych, urządzeń elektrycznych pod napięciem maszyn /grupy pożarów B i C/.

Oprócz gaśnic, do podręcznego sprzętu zalicza się również:

hydronetkę wodną – do gaszenia materiałów stałych: drewna, papierów, tekstyliów,

koc gaśniczy – służy do przykrycia palącego się materiału i odcięcia dostępu tlenu /pożar silników, płynów w niedużych naczyniach/.

Wodą nie należy gasić:

- materiałów, w których pod wpływem zetknięcia z wodą zachodzą reakcje chemiczne /karbid, potas, wapno palone itp./ - polanie wodą wytwarza gazy palne lub wysoką temperaturę sprzyjającą rozprzestrzenianiu się pożaru,
- płynów łatwo palnych lżejszych od wody /benzyna, olej, nafta/,
- urządzeń pod napięciem i instalacji elektrycznej – ryzyko porażenia prądem,
- materiałów palących się w wysokiej temperaturze /magnez/ - woda stosowana do gaszenia paruje gwałtownie, wybuchowo i powoduje rozrzut ogniska pożaru,
- silnie nagranych maszyn, metalowych elementów konstrukcyjnych – gwałtowne ochłodzenie powoduje deformację lub w przypadku konstrukcji nawet zawalenie.

Zasady używania gaśnic proszkowych podczas gaszenia pożaru:

1. wytworzyć jednolitą ścianę z obłoku proszku, odcinając powierzchnię ugaszoną od nieugaszonej,
2. gasząc na otwartej przestrzeni, należy gasić z wiatrem,
3. obłok proszku kierować na płomień, nie trzeba szukać ogniska pożaru; efektem towarzyszącym podczas gaszenia może być chwilowy przyrost objętości płomienia,
4. przy gaszeniu urządzeń elektrycznych o napięciu do 1000 V zachować co najmniej 1 metr odległości od dyszy gaśnicy do urządzenia pod napięciem,
5. jeśli nie uda się stłumić pożaru np. książek, dokumentów itp., czynność powtórzyć po rozgarnięciu ich na większą powierzchnię,
6. nie podawać proszku wprost na ludzi,
7. w miarę możliwości stosować okulary ochronne.

Decyzję o podjęciu ewakuacji podejmuje dyrektor lub inna osoba odpowiedzialna.

Zasady bezpiecznej ewakuacji

1. Informację o rozpoczęciu ewakuacji przekazać w sposób spokojny, sugestywny, aby nie spowodować paniki.
2. Osoba decydująca o ewakuacji rozdziela zadania i wyznacza osoby odpowiedzialne za sprawdzenie, czy wszyscy opuścili strefę zagrożoną.
3. Ewakuację rozpoczyna się od pomieszczeń najbardziej zagrożonych.
4. Najpierw należy ewakuować osoby poszkodowane, dzieci i starszych.
5. W przypadku silnego zadymienia poruszać się w pozycji na czworakach wzdłuż ścian, aby nie stracić orientacji, osłaniając w miarę możliwości usta i nos mokrym ręcznikiem /chustką/.
6. Zabronione jest poruszanie się w kierunku przeciwnym do kierunku ewakuacji oraz zatrzymywanie się i tarasowanie przejść ewakuacyjnych.
7. Nie należy używać do ewakuacji wind – odcięcie zasilania spowoduje ich unieruchomienie.
8. W przypadku odcięcia drogi ewakuacji należy zabezpieczyć pomieszczenie przed przedostaniem się do niego dymu i ognia oraz zaalarmować przez okno osoby na zewnątrz i czekać na przybycie straży pożarnej ze sprzętem do ewakuacji z wysokości.
9. Szukając ludzi w zadymionych pomieszczeniach, szczególną uwagę zwrócić na okolicę okien i drzwi, tam z reguły – ze względu na dostęp świeżego powietrza – chronią się te osoby.
10. Po ewakuacji sprawdzić, czy wszyscy opuścili poszczególne pomieszczenia.
11. Ewakuacja mienia wykonywana jest w drugiej kolejności po zakończeniu ewakuacji osób.
12. Po przybyciu straży pożarnej należy zdać relację z przebiegu ewakuacji, wskazać miejsce uwięzienia osób i podporządkować się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki.
13. **Nie wolno pozostawić ewakuacji bez nadzoru** – ludzie w panice robią rzeczy nieprzewidziane, stwarzając zagrożenie dla siebie i innych!

Postępowanie po przybyciu straży pożarnej

Należy zdać relację z zaistniałej sytuacji oraz przekazać informacje dotyczące:

- liczby i miejsca przebywania pozostałych osób w zagrożonym obiekcie,
- podjętych działań w zakresie wyłączenia prądu elektrycznego, gazu i niebezpiecznych substancji,
- lokalizacji butli z gazami technicznymi, substancjami wchodzącymi w reakcję chemiczną ze środkami gaśniczymi itp., mogącymi stworzyć zagrożenie dla ratowników i innych osób przebywających w obiekcie.